

WaterPeilingen

Nummer 58

VWG Nieuwsbrief 15 april 2026

De Nieuwsbrief van de Vereniging voor Waterstaatsgeschiedenis verschijnt 1 x per maand rond de 15^e van de maand.

Bestuur:

Het bestuur vergadert op vrijdag 22 mei en 29 september 2026.

De bijeenkomst van donderdag 4 juni zal niet doorgaan.

Op vrijdag 5 juni 2026 wordt de vaarexcursie in Maastricht opnieuw aangeboden. Voor deze vaartocht onder de vlag van de VWG is inmiddels voldoende belangstelling en er kan gevaren worden. Er zijn nog plaatsen beschikbaar mocht u nog geen plannen hebben of een paar dagen in Limburg wilt zijn en een bijzondere vaartocht mee wilt beleven dan is dit een uitgelezen kans.

De uitnodiging 5 juni is inmiddels verzonden maar u kunt zich altijd aanmelden via: verdin@kliksafe.nl. De volledige informatie wordt dan aansluitend toegestuurd. De kosten e 35 per persoon.

Op vrijdag 2 oktober is een bijeenkomst in Noord-Holland en specifiek in Alkmaar in voorbereiding. De Westfriese Omringdijk staat dan op de agenda, evenals de ALV. De onderstaande foto laat de Omringdijk zien in het dorp/ buurtschap Oudendijk. Het water is de Beemsteruitwatering en de weg is de Dorpsweg in Oudendijk. In een bijna grijs verleden heeft hoogleraar Gerard van de Ven aan een groepje studenten deze dijk laten zien. Van de Ven hield alleen het eerste college van het trimester in een collegezaal maar was van mening dat zijn vak het beste buiten in het veld onderwezen kon worden door te horen en te zien.

(afb. Westfriese Omringdijk, ve).

In 2027 is het Kanaal Terneuzen – Gent 200 jaar eerder gegraven als verbinding tussen de Westerschelde en een belangrijke havenplaats in België. Aanvankelijk liep het kanaal tot Sas van Gent en het was Koning Willem I die besloot tot de aanleg van het deel op Belgisch grondgebied. Het kanaal is 32 km. lang (16 km Nederland en 16 km België). In oktober 2024 is de Nieuwe sluis in gebruik door Koning Willem Alexander en zijn ambtgenoot Koning Filip gesteld en fungeert vooral voor de grotere schepen van de beroepsvaart. Op ,langere, termijn moet het kanaal een belangrijke corridor worden voor de beroepsvaart naar Parijs.

In het najaar van 2027 zal de bijeenkomst in Dordrecht zijn, de eerdergenoemde Reuzenkaart (WP 57) is dan het onderwerp om bij stil te staan. Wat heeft de Sint Elisabethvloed van 1421 voor gevolgen gehad voor het gebied wat nu bekend staat als de Hollandse en Brabantse Biesbosch. Daarnaast zal getracht worden om na te gaan welke maatregelen er voor het Eiland van Dordrecht nodig zijn om dit kwetsbare gebied tegen hoogwater te beschermen.

Voor de VoorjaarsExcursie van 2028 zal Zeeland het doel zijn. 2028 herinnert op dat moment aan januari/ februari 1953 maar zou daarnaast een moment moeten zijn om te kijken waar de provincie naar toe wil groeien. Op dit moment spelen er tal van grote uitdagingen die ook de waterwerken en in het bijzonder de toekomst van de Deltawerken raken. Om een voorbeeld te noemen. De Zeelandbrug zal medio 2040 vervangen moeten zijn. De brug wordt veel intensiever gebruikt dan bij de opening. Zwaarder verkeer en meer verkeersbewegingen noodzaken om tijdig een nieuwe oeververbinding te realiseren die een belangrijke schakel vormt tussen Zeeland en Rotterdam. De Zeelandbrug is een Rijksmonument en zal alleen al om die reden blijven bestaan.

Ook de Oosterscheldekering en de Haringvlietdam vragen om het toekomstbestendig maken van kering en dam, de veiligheid maar ook de leefbaarheid in de Oosterschelde en het Haringvliet.

De ervaring leert inmiddels dat het noodzakelijk is om altijd een plan B op de plank te hebben liggen. Ook daar zal aan worden gewerkt, maar als het goed is merkt u daar als deelnemer niets van.

Vincent Erdin, Excursiecommissie.

Algemeen:

Unie van Waterschappen (Den Haag).

Vier waterschappen (Noorderzijlvest Groningen, DOD Zwolle, Vechtstromen Almelo, Vallei en Veluwe Apeldoorn, en een hoogheemraadschap HHNK Heerhugowaard) werken met aquathermie. Aquathermie is de verzamelnaam voor verwarmen en koelen van gebouwen met gebruik van oppervlaktewater. Voor het ijsvrij houden van gemalen, het verwarmen of koelen van kantoorgebouwen is het een duurzame methode. Koeling via het oppervlaktewater, warmte uit het effluent van een RWZI. Het is opnieuw een mooie stap om energieneutraal te willen werken.

Op de website van de Unie staat een folder met toepassingen.

Waterschap Noorderzijlvest (Groningen)

Eerder in WP werden de werkzaamheden rond Zoutkamp genoemd: restauratie van de Hunsingosluis en de bouw van een nieuw gemaal.

Inmiddels is de sluis uit 1858 gerestaureerd op de nieuwe deuren staat het jaartal 2025 en het gemaal is zo goed als klaar.

(Hunsingosluuis, afb. ve)

Het gebied moet ook voor toeristen aantrekkelijker worden, er worden fietspaden aangelegd en er worden informatiepanelen geplaatst. Op de dijk staat inmiddels een kunstwerk: een kotter die vergaan is en waar een roofvogel op neer is gestreken. De vissersvloot van Zoutkamp is zo goed als verdwenen nadat de Lauwerszee werd afgesloten en in het Lauwersmeergebied is de natuur z'n gang gegaan talloze vogels en dus ook roofvogels hebben daar een habitat gevonden.

(kunstwerk op de dijk tussen sluis en gemaal, afb ve).

Waterschap Drents Overijsselse Delta (Zwolle)

Het waterschap is op zoek naar een nieuwe dijkgraaf als opvolger van Dirk-Siert Schoonman, momenteel neemt de loco dijkgraaf Hans Peereboom de taken van de dijkgraaf waar totdat er een nieuwe dijkgraaf is geïnstalleerd. Schoonman is bijna zes jaar dijkgraaf van DOD geweest.

Waterschap Vechtstromen (Almelo)

Op twee plaatsen in het gebied, op de Vecht bij Mariënberg en bij het schuivenhuisje in de Dinkel, doet het waterschap een proef met fluister- en roodlichtzones. Het passeren van een sluis of gemaal blijkt met name voor grote scholen vissen niet helemaal zonder problemen te verlopen. Om meer rust onder water te brengen wordt er bij het signaleren van een grote school gedempt licht aangelicht, ook wordt er door middel van een bord bij deze twee punten aandacht gevraagd aan passanten om op de oever bij een sluis of gemaal enigszins gedempt

met elkaar te praten. Geluiden dringen hierdoor minder diep in het water door. De proef duurt het hele voorjaar.

Waterschap Amstel, Gooi en Vecht (Amsterdam)

Het waterschap doet samen met partners in de regio Delta Centraal Holland een dringende oproep aan het kabinet om bijtijds te investeren in het verouderde gemaal in IJmuiden. In een brief heeft minister Karremans laten weten geen geld te hebben voor een aanpak op korte termijn. De regio is het niet eens met de inhoud van deze brief en zegt dat de veiligheid van een groot gebied met 4 miljoen inwoners gevaar loopt als er zich een grote storing is aan de bedieningstechniek van het gemaal zou voor doen. De afvoer van water van het Amsterdam-Rijnkanaal en het Noordzeekanaal komt dan in gevaar. Daarnaast kan een niet goed werkend gemaal voor plaatselijke overlast zorgen als het overvloedige hemelwater niet tijdig afgevoerd kan worden naar de boezem en zo verder naar de Noordzee. In het meest extreme geval zou de Nationale luchthaven onder water komen te staan. Geen geld beschikbaar stellen voor dit gemaal ziet de regio als een 'gemiste kans'.

Hoogheemraadschap van Delfland (Delft)

Twee polders zijn in beeld als nieuwe waterberging: De Klaas Engelbrechtspolder (ten zuiden van de N233) en de Woudse Polder (ten noorden van de N233). Onderzoek moet uitwijzen welke van de twee de meest gunstige locatie is om een waterberging in te richten. De N 233 loopt als belangrijke ontsluitingsweg voor het Westland van de A-4 bij Delft naar De Lier.

Hoogheemraadschap Schieland & De Krimpenerwaard (Rotterdam)

Deze keer een bloem als icoon van de maand: de Dotterbloem.

Waterschap Hollandse Delta (Ridderkerk)

Het waterschap en de gemeente Voorne aan Zee hebben besloten om de sluisen in het Kanaal door Voorne wat langer open te laten staan ook als er geen schip meer geschut wordt. Hiermee krijgen vissen tussen 16 april en 16 oktober langer de tijd om een belangrijk maar hinderlijk obstakel veilig te passeren.

Waterschap Brabantse Delta (Breda)

Waterwandelingen in het Markdal op 1 mei tijdens de Leven met waterweek. Er is alleen nog plek bij de wandeling van 11.30 u 13.00, aanmelden is noodzakelijk, beginpunt: Bouvignelaan 3 in Breda bij het kantoor van het waterschap.

Waterschap Aa en Maas 's Hertogenbosch)

Elf voorstellen om overlast van water tegen te gaan in en rond 's Hertogenbosch, Vught, Heusden, Sint Michielsgestel en Heusden. Er wordt gezocht naar ruimte om 36 miljoen m³ water op te vangen, in 2050 moet dat uitgebreid worden naar 50 miljoen m³. Twee waterschappen werken nauw samen bij de verdere uitwerking: Aa en Maas en De Dommel. Een van de voorstellen is om een nieuwe gemaal in de Henriettewaard te stichten zodat het water altijd uit het gebied afgevoerd kan worden. Nu sluit de spuisluis bij Crèvecoeur als er sprake is van een hoge waterstand. Door de kades in het Wilhelminakanaal bij Helmond hoger te maken kan er meer water opgevangen worden. In de komende tijd wordt de voorstellen verder uitgewerkt. Nadat er een keuze is gemaakt zal er gefaseerd uitvoering worden gegeven aan de plannen.

Waterschap Limburg (Roermond).

Het waterschap gaat bij de RWZI Simpelveld poederkool gebruiken om medicijnresten uit het afvalwater te verwijderen. Poederkool en de Nereda zuiveringstechnologie moeten schoner water terug kunnen voeren naar het oppervlaktewater.

De combinatie zorgt voor een wereldprimeur op het gebied van zuivering van afvalwater. Landelijk komt er na de zuivering van 2900 ton aan medicijnresten nog steeds 190 ton in het oppervlaktewater terecht. In Limburg gaat het om 13 ton, schoon is het nog niet echt en daar moet het gebruik van poederkool een sterke verbetering in aan gaan brengen. Medicijnresten hechten zich aan poederkool. In verbinding met poederkool zakken de medicijnresten naar de bodem van een RWZI en komen in het slib terecht. Hierdoor kan 80% van de medicijnresten alsnog gezuiverd worden in plaats van de huidige 30%. In Nederland zijn 300 RWZI installaties maar in een klein aantal daarvan worden medicijnresten al apart gehouden, er komt nog steeds heel veel terug in het oppervlaktewater. Dat 'vervuilde' oppervlaktewater is schadelijk voor alles wat in het water leeft.

Data

2025/ 26: Overstroming grote rivieren die begon op 19 december 1925 maar liep door naar 1926

Op 7 maart en 11 april: Watersnoodwandeling 1953 in Stellendam. Stellendam is een van de zwaarst getroffen dorpen op Goeree-Overflakkee. De wandeling wordt georganiseerd door het Streekmuseum Goeree-Overflakkee.

Noot: beide wandeldata zijn al volgeboekt, er volgen echter nieuwe data. Mocht u mee willen wandelen dan dient u de website van het streekmuseum Goeree-Overflakkee in de gaten te houden.

2027: 750 jaar Hoogheemraadschap van de Alblasserwaard, er is inmiddels een website ontworpen die alle informatie beschikbaar zal stellen over dit bijzondere jubileum:

[www. Alblasserwaard750jaar.nl](http://www.Alblasserwaard750jaar.nl)

2027: De Unie van Waterschappen bestaat 100 jaar.

2027: 100 jaar waterloopkundig onderzoek en oprichting Waterloopkundig Laboratorium in 1927

2027: 25 jaar Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier

2028: 75 jaar na 31 januari/ 1 februari 1953

2029: Wetterskip Fryslân bestaat 25 jaar.

2030: op 8 november 1990 werd de VWG opgericht en bestaat nu 40 jaar. (op of rond deze datum zal er een jubileumbijeenkomst worden georganiseerd).

2030: 175 jaar na de overstroming van de grote rivieren begin maart 1855.

2030: Begin aanleg van de Stelling van Amsterdam (1880)

2030: De Wieringermeer bestaat 100 jaar

2030: 5 november Sint Felixvloed van 1530. Getroffen gebieden lagen in Holland, Brabant, Zeeland en Vlaanderen.

2032: De Afsluitdijk bestaat 100 jaar

2033: in 1533 ontstonden de eerste waterschappen in Friesland, uiteindelijk werden dat er 1.500. Nu werkt het Wetterskip Fryslân (Leeuwarden) in de provincie, op de Waddeneilanden Ameland, Schiermonnikoog, Terschelling en Vlieland en in een taartpuntje in de provincie Groningen.

In de komende jaren zijn er tal van herdenkingen, het overzicht zal periodiek worden bijgewerkt.

Mocht iemand belangstelling hebben om over een van de bovengenoemde gebeurtenissen een bijdrage te leveren in TWG dan zijn de richtlijnen daarvoor op de website te vinden.

Mochten er wijzigingen in uw adressering zijn door verhuizing of het mailadres wilt u die dan doorgeven aan: **waterstaatsgeschiedenis@hotmail.nl** . Helaas komt het incidenteel voor dat het tijdschrift of een mailbericht naar een verkeerd adres wordt gestuurd.

Helaas komt het voor dat niet alle mailberichten ook op dit mailadres afgeleverd worden, bij twijfel: trek aan de bel of stuur het bericht met het verzoek om een bevestiging van aflevering/ontvangst.

Het mailadres waterstaatsgeschiedenis@hotmail.nl ook gebruiken als u andere vragen met betrekking tot de VWG heeft. Via dit mailadres worden ontvangen berichten verzonden naar de juiste persoon.

Vincent Erdin, secretaris VWG
15 april 2026
Middelburg